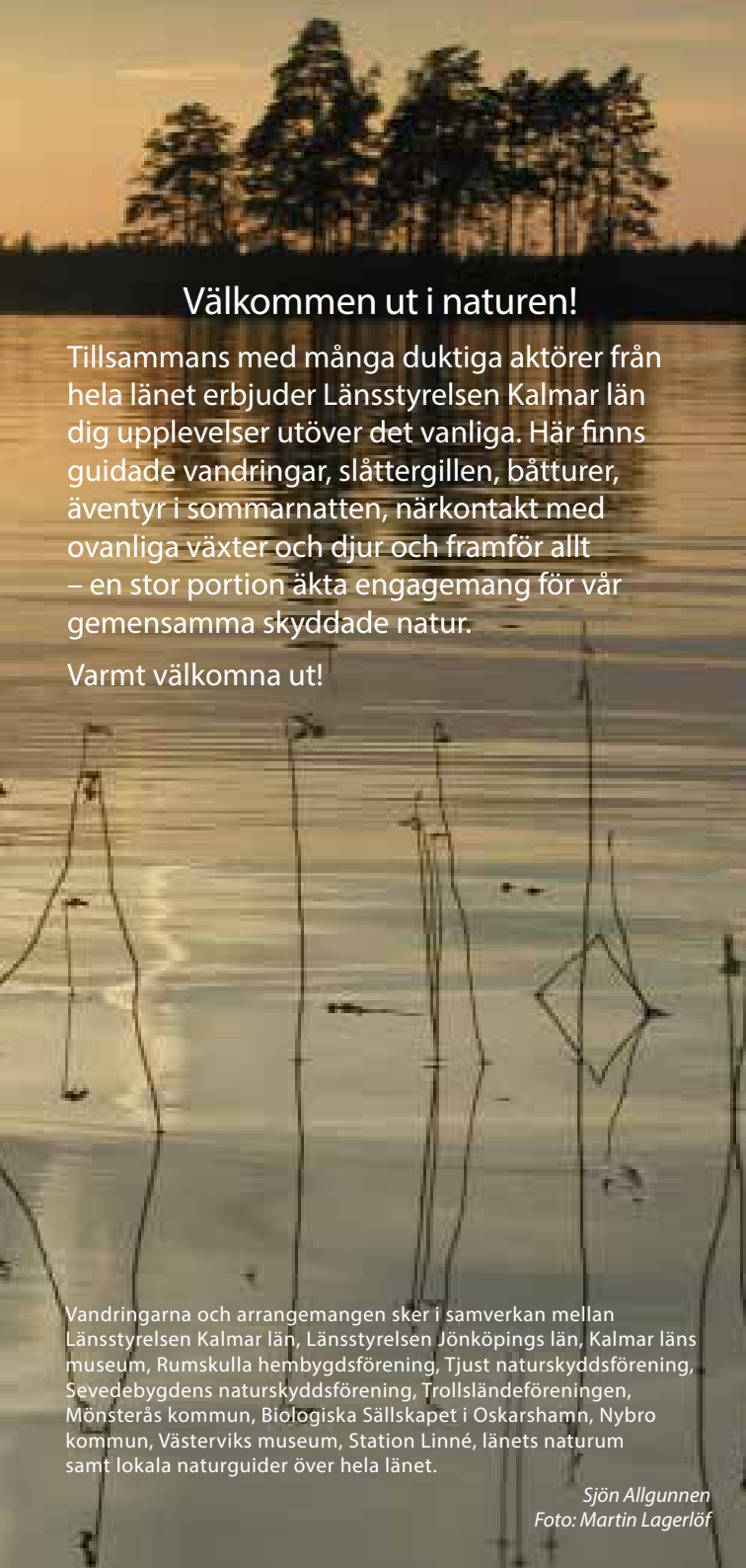

Naturupplevelser i Kalmar läns skyddade natur

A gravel path leads through a lush forest. On the left, a rustic wooden fence made of logs and branches runs along the path. The foreground is filled with vibrant pink flowers, likely heather, growing in green grass. The background shows a dense forest of tall trees under a clear blue sky.

2021

Välkommen ut i naturen!

Tillsammans med många duktiga aktörer från hela länet erbjuder Länsstyrelsen Kalmar län dig upplevelser utöver det vanliga. Här finns guidade vandringar, slättergillen, båtturer, äventyr i sommarnatten, närkontakt med ovanliga växter och djur och framför allt – en stor portion äkta engagemang för vår gemensamma skyddade natur.

Varmt välkomna ut!

Vandringarna och arrangemangen sker i samverkan mellan Länsstyrelsen Kalmar län, Länsstyrelsen Jönköpings län, Kalmar läns museum, Rumskulla hembygdsförening, Tjust naturskyddsförening, Sevedebygdens naturskyddsförening, Trollsländeföreningen, Mönsterås kommun, Biologiska Sällskapet i Oskarshamn, Nybro kommun, Västerviks museum, Station Linné, länets naturum samt lokala naturguider över hela länet.

*Sjön Allgunnen
Foto: Martin Lagerlöf*

Luftakrobat över öländska marker

Ängshöken är en art som vi i Kalmar län har stort ansvar för. Höken är hotad och vi satsar för att rädda den!

Detidigare häckningsplatserna; agkär och buskage med Ölandstok, har minskat i attraktionskraft. Bland annat på grund av igenväxning, röjning och mer intensivt bete av boskap. Samtidigt har åkermarken blivit intressant som ny häckningsplats och då särskilt vallarna.

Ängshökens häckningsperiod stämmer tyvärr inte överens med tiden för slåtter av vallarna vilket gör att ängshöken lätt får sin häckning förstörd.

Vill du veta mer, hör gärna av dig till oss! E-posta till kalmar@lansstyrelsen.se eller ring 010-223 80 00.

Ängshök
Foto: Mats Wallin

Vindskydden på Blå jungfrun
Foto: Oskar Lind

”Efter den sista mödosamma stigningen upp mot toppen så sitter jag här. Jag smeker med handen över några skrovliga ristningar i stenen bredvid mig. Det är en hälsning från en av alla de som arbetade med stenbrytningen här ute i början av förra seklet. En havsörn cirklar högt över mitt huvud. Blå jungfrun är en magisk plats, på alla vis”.

Välkommen ut i Kalmarsund till vår otroligt vackra nationalpark Blå jungfrun! Här möter du slipade granithällar, urgammal ekskog, myter och legender och en mängd växter och djur som anpassat sitt liv till denna utmanande plats. En magisk ö på alla sätt.

Guider finns på plats från veckan före midsommar till näst sista veckan i augusti.

Vindskydden bokas på www.solkustturer.se.

**BLÅ JUNGFRUN
NATIONALPARK**

*Orkidéen Adam och Eva
Foto:Helena Lager*

Luften är fri

2021 är Friluftslivetsår! Luften är fri.

Friluftliv är all vistelse i utomhus i natur. och kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelse utan krav på tävling.

I Sverige har vi vår allemansrätt som ger oss tillgång till naturen. allemansrätten är inte bara en rättighet utan också en skyldighet. det innebär att vi som besökare i naturen måste ta hänsyn till natur och djurliv, markägare och andra besökare.

Besök gärna ww.luftenarfri.nu och se vad det finns för några tips för dig där du är.

juni

Vandring i Margit Fribergs miljöer 5 juni

Den litterära vandringen i Margit Fribergs fotspår utgår från sockenstugan i Smedby. Under ledning av guide från Margit Friberg-sällskapet följer vi vägen ner mot vattnet och till den lilla byn Gåsesten, där författaren föddes. Sträckan är 2,5vkm(enkel väg) och det är lättgången. Ta gärna med kaffekorg och sittunderlag för avslutning nere på stranden. Sammarrange med Margit Friberg-sällskapet.

Tid: kl. 11
Plats: Ölands Smedby
GPS-punkt: 6252394.24,588373.54
Samling: Samling vid Sockenstugan i Ölands Smedby (mittemot kyrkan)
Anmälan: Info och anmälan senast 1/6 till Lena Sjölinger 070-623 49 91
Arrangör: STF Öland

Cykelguidning Ebbehult – Toresbo – Örsjö · 5 juni

Vi cyklar ca 20 km och upptäcker kulturskatter längs vägen. I naturreservatet Toresbo stannar vi och äter medhavd lunch/fika och botaniserar bland blommor och blad.

Vid Micke Johans Konstglas berättar Micke om sig själv och sin verksamhet.

Ta med egen cykel och matsäck. Använd gärna hjälm.

Tid: kl. 11
GPS-punkt: 56.727445, 15.884347
Samling: På pendlarparkeringen vid glashyasintrondellen vid väg 25, avfart Nybro.
Anmälan: Annika Gans 073-510 46 64
Guide: Annika Gans
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Utsikt från Trollskogen
Foto: Stina Nilsson

juni

Vandring på leden i Gränsö naturreservat· 6 juni

Under vandringen några kilometer på leden informeras om Gränsös natur och kultur, friluftsliv i skyddad natur, allemansrätten och kommunens olika vandringsleder. Tag gärna med egen kikare om ni har! Vid återkomsten till Bondbacken finns möjlighet till rastfika vid badplatsens nyrestaurerade rastbord och grillplatser. Arrangemanget ingår i Friluftslivets år, "Luften är fri", www.luftenarfri.nu

Max 15 personer (eller det eventuella mindre antal Folkhälso-myndigheten då kräver).

Tid:	kl. 13
Plats:	Gränsö
GPS-punkt:	6403315.40,600610.54
Samling:	Stora informationstavlan vid parkeringsplatsen Bondbacken (nordost om slottet), Gränsö naturreservat, Västervik
Anmälan:	michael.soderstrom@live.se
Guide:	Michael Södetström
Arrangör:	Länsstyrelsen Kalmar län

Floravandring i Lunden· 6 juni

Floravandring. Åsbildning nära Emån med bland annat back-sippa, spindelört och smalbladig lungört.

Tid:	kl. 13
Plats:	Lundens naturreservat
GPS-punkt:	636 4704 149 3225
Samling:	vid reservatet som ligger intill väg 127, ca 5 km NV Målilla kyrka.
Guide:	Åke Rülning
Arrangör:	Länsstyrelsen Kalmar län

Är du intresserad av grod- och kräldjur kan du via denna länk hitta exkursioner om detta.

<https://www.terrarietjur.se/info/assoc/7/activities>

juni

Grytsjön · 8 juni

Följ med personal från Stations Linné på en kvällsutflykt till Grytsjön naturreservat i Nybro kommun. Här lyser vi efter ovanliga nattfjärilar och lyssnar efter fladdermöss. Ta gärna med varm dryck och förstås varma kläder.

Tid: kl. 22-midnatt
Plats: naturreservatet Grytsjön
GPS-punkt: N6310360 E565842
Anmälan: Obligatorisk anmälan till info@stationlinne.se eller telefon 0485-385 84. samåkning från Station Linné kl 19.00. nge vid anmälan om du dyker upp vid Station Linné kl 19.00 eller vid Grytsjön kl. 22.00
Samling: naturreservatet Grytsjön norr om Bäckebo
Guider: Pav Johnsson och Dave Karlsson
Arrangör: Station Linné

Alvarvandring till Tingstadflisor 10 juni

Vi vandrar tillsammans ut över alvarets marker. Vårt mål är Tingstad flisor – en av Ölands mest kända och mytomspunna tingsplatser. Vi väver ihop historia, geologi och natur på denna guidade tur. 4 timmar, vandring på ca 8 km.

Ta med fika och sittlapp!

Tid: 15:00
Plats: Tingstads flisor
GPS-punkt: N6320401 E587357
Samling: På parkeringen vid Gösslundaledens början.
Mitt emot avtagsvägen in till Gösslunda by.

Anmälan till:

Guide: Eva Åkerstedt

Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Grönudde 13 juni

En tur på ca 3-4 timmar, i delvis krävande (inga stigar), brant och blockig terräng upplever vi inaturen.

Tid: kl. 10
Plats: Grönudde
GPS-punkt: 6371101.13,562366.43
Samling: Vid reservatsskylten till Grönudde
Anmäland; info@basebo.se, 20 personer,
Guide: Christian Holzer
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

juni

Knästorps 17 juni

Vi vandrar en lätt tur på ca 2 timmar och tittar på naturen.

Tid:	kl. 10
Plats:	Knästorp
GPS-punkt:	6364432.66,554522.16
Samling:	Vid reservatsskylten till Knästorp
Anmäland:	info@basebo.se, 20 personer,
Guide:	Christian Holzer
Arrangör:	Länsstyrelsen Kalmar län

Ekoxar och fladdermöss 23 juni

Möt skymningens och nattens invånare vid Horns kungsgård.

Tid:	kl. 21
Plats:	Horns Kungsgård
GPS-punkt:	N6339152 E617211
Samling:	naturreservatet Horns kungsgård, Öland
Anmälan:	Obligatorisk anmälan till info@stationlinne.se eller telefon 0485-385 84
Guider:	Cecilia Boström, Solveig Langenfeld
Arrangör:	Friluftsförbundet Kalmar/Öland

Torsjö vandringsled "4 sjöar och 4 dopp" 20 juni

För samlingsplats, anmälan, utrustning och annan information. se hemsidan <https://www.friluftsförbundet.se/regioner/ost/lokalavdelningar/kalmar-oland>

Tid:	kl. 10-14
Plats:	Torsjö
Guider:	Cecilia Boström och Solveig Langenfeld
Arrangör:	Friluftsförbundet Kalmar-Öland

juli

Skogsbad Trollskogen 29 juni

Naturplatsen presenteras med sina unika värden och information ges om allemansrätten. Deltagarna guidas i fördjupad närvaro med alla sina sinnen och närvaro med naturen. Vi vandrar långsamt och deltagarna bjuds in till olika stillsamma aktiviteter

Tid:	kl. 17:30-20:00
Samling:	Vid trappan på naturum Trollskogen
GPS-punkt:	6357528.77,627526.87
Plats:	Trollskogen
Guider:	Anna Helgesson
Anmälan:	Anmälan på info@olandshalsan.se
Arrangör:	Länsstyrelsen Kalmar län

Guidning i naturreservatet Sjöboviken 4 juli

"En vandring där Thomas berättar om Kristinebergs gård som i äldre tider brukade marken som idag utgör det tätortsnära naturreservatet Sjöboviken. I reservatet finns ett flertal träd som hamlats. Markerna är både örtrika och fågelrika. En stor del av reservatet utgörs av en våtmark som är en uppgrundad vik av Östersjön."

Tid:	kl. 14
Plats:	Sjöboviken
GPS-punkt:	SWEREF99 TM (nord, öst) 6357876, 576209
Samling:	Vi ska samlas vid naturreservatets parkeringen intill Norgetvägen.
Anmälan:	Max 25 deltagare. Anmälan görs till Thomas Gren på tel. 073-048 50 70 eller mejl gren.thomas@gmail.com
Guide:	Thomas Gren
Arrangör:	Länsstyrelsen Kalmar län

Vädd och humla
Foto: Stina Nilsson

juli

Blomstervandring i Stubbhult 6 juli

En vandring bland alla ängsblommor som finns på naturskyddsföreningens gård i Stubbhult. Här finns slättergubbe, kattfot, nässelsnärja, nattviol och ängsklocka och många fler arter! Vi tittar också på fjärilar och fåglar och de fina hagmarkerna med gärdsgårdar och hamlade träd.

Tid: kl. 18
Plats: Stubbhult
GPS-punkt: 6365822.351, 1507586.433
Samling: Stubbhult, Målilla
Anmälan: calle.ljungberg@stubbhult.nu och 070-6603393, 20 pers
Guide: Calle Ljunberg
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Eken som boplats 11 juli

"Många arter lever hela eller delar av sitt liv i och av eken. Varför är just eken så populär och är alla ekar lika attraktiva? Vilka krav ställer hyresgästerna på eken och hur påverkar invånarna ekens välmående? Stövlar eller kängor rekommenderas om vid blöt väderlek, annars vandringsskor då marken är något ojämn. Tidsåtgång ca 2 timmar, ta gärna med fika."

Tid: kl 14
Plats: Lilla Vickleby lund
GPS-punkt: 6270553.55, 588793.10
Samling: Vi samlas på parkeringsplatsen till Lilla Vickleby Lund, längs Frövägen mellan Vickleby och Stora Frö.
Anmälan: Antal deltagare enligt myndigheters rekommendationer - anmälan till Caroline Kindblom Landtmanson caroline@landskapsguide.se 0737088632.
Guide: Caroline Kindblom Landtmanson
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Raggbock
Foto: Pav Johnsson

juli

Människans plats i skyddad natur 18 juli

Följ med skogsvaktaren på en spännande och rolig runda i naturreservatet Borga hage/Slottsskogen

Tid:	kl. 10
Plats:	naturreservat Borga hage
GPS-punkt:	6304181.29,600347.35
Samling:	Kaffetorpe, Soliden
Anmälan:	tel: 0738- 305 350 eller: ce.bergdala@gmail.com
Guide:	Christina Erlandsson
Arrangör:	Länsstyrelsen Kalmar län

Blomstervandring Emsfors-Karlshammar naturreservat 17 juli

Följ med på en floravandring., med floraväktarna Denna vandring tar dig genom strandvegetationen och ädellövskogen vid Karlshammar.

Tid:	kl 10
Plats:	naturreservatet Emsfors-Karlshammar
GPS-punkt:	633 6685 153 7125
Samling:	vid parkeringen öster om Emån, infart från vägen Påskallavik-Kristdala, ca 1 km NV Påskallavik.
Guider:	Floraväktarna /Åker Råling
Arrangör:	Länsstyrelsen Kalmar län

Insektssurr i Hornsö 26 juli

I anslutning till en naturvårdsbränning i det område som föreslagits bli en framtida nationalpark undersöker vi områdets unika insektsliv. Vi börjar med att titta på lite dagaktiva insekter under första passet. Vid det senare har vi riggat ljusfällor och beten för att stifta bekantskap med de nattaktiva arterna. Ta gärna med fika!

Tid:	kl. 16-17 och 21-00
Plats:	Hornsö
GPS-punkt:	6315002,565024
Anmälan:	till: pav.johnsson@olandsfolkhogskola.se
Guide:	Pav Johnsson och Dave Karlsson
Arrangörer:	Länsstyrelsen Kalmar län

juli

Mystik i mörkret vid Station Linné 27 juli

Följ med på en nattlig promenad in i Mittlandsskogen på span efter nattfjärilar, fladdermöss och andra nattaktiva varelser.

Tid: kl. 21
Plats: Station Linné och Mittlandsskogen
GPS-punkt: 6276031.22,591929.54
Samling: Station Linné
Anmälan: Obligatorisk anmälan till info@stationlinne.se eller telefon 0485-385 84
Guider: Pav Johnsson och Dave Karlsson
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

*Bysk Högstjärts hona
Foto: Pav Johnsson*

augusti

Balansera med naturen - en skissvandring med hela kroppen 1 aug

Ta del av skogen genom en workshop där du får prova på att använda alla dina sinnen i den konstnärliga processen. Kan man skissa samtidigt som man går, balanserar på ett träd eller hänger upp och ned? Hur tecknar man en doft? Konstnärerna Sofia Sundberg och Helena Wikestam guidar genom skissexperimenten. Till vår hjälp har vi naturguiden Stina Nilsson från naturum Trollskogen, som berättar om skogens spännande balans.

Tid: kl. 10-12
Plats: Trollskogen
GPS-punkt: 6357528.77,627526.87
Samling: vid naturum Trollskogen
Anmälan: hwikestam@hotmail.com eller 0705867216
Guide: Sofia Sundberg och Helena Wikestam
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Silvergrindar och järnmalm 1 augusti

Vi går en delsträcka av Orrefors vandringsled - Orranäsasjön runt. Spännande historier om ett övergivet säteri, en sjunken skatt och människans relation till landskapet i dåtid och nutid. Varierad natur med inslag av fin ekskog. Ca 7,5 km. Medtag rejåla skor och lunch / fika

Tid: kl. 9-13
Plats: Orranäsasjön
GPS-punkt: 56.845744, 15.704262
Samling: vid Trafikverkets rastplats längs väg 31 intill Orranäsasjön, strax norr om campingen
Anmälan: till Maria Rudström på 076- 014 03 22.
Max antal deltagare enligt gällande lagstiftning.
Guide: Maria Rudström
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Floravandring Marströmmen/Mörtfors naturreservat 3 aug

Tillsammans med floraväktarna vandrar vi i Marströmmens/Mörtfors naturreservat. Vi upplever strandvegetation och ädellövskog vid Karlshammar.

Tid: kl. 10
Plats: Marströmmen/Mörtfors naturreservat
GPS-punkt: RT90: 637 7909 153 988
Samling: På planen intill Marströmmen i Mörtfors för kort vidarefärd.
Kontakt: Floraväktarna / Åke Rüling
Arrangör: Länsstyrelsen i Kalmar län

Skapa med natuen i Tröllskogen
Foto: Stina Nilsson

augusti

Vandring i parkmiljö och ädellövskog 7 aug

För samlingsplats, anmälan, utrustning och annan information se hemsidan <https://www.friluftsframjandet.se/regioner/ost/lokalavdelningar/kalmar-oland/>

Max antal deltagare är 20 personer, med reservation för ändringar utifrån aktuella restriktioner.

Tid: kl. 10-14

Guide: Fred Lönnberg

Arrangör: Friluftsfrämjandet Kalmar-Öland

Cykla genom öländska byar 7 augusti

Långa cykelrundan är ca 3,4 mil och korta ca 2,2 mil. Fika medtages. Cykelturen går genom fem/tre byar på by- och cykelvägar med start från Borgholm. Vi kommer att uppleva det öländska odlingslandskapet, alvaret och den västa kustremsan. Komma nära in på byar med dess historiska utseenden och lägen.

Tid: kl. 10-12

GPS-punkt: 6304562.40,601766.71

Samling: Start vid Borgholms Handelsträdgårds parkering

Anmälan: Info och anmälan Christina Olsson 073- 038 20 37

Arrangör: STF Öland

Människans plats i skyddad natur 8 aug

Följ med skogvaktaren på en spännande och rolig runda i naturreservatet Borga hage/Slottsskogen

Tid: kl. 10

Plats: Naturreservatet Borga hage

GPS-punkt: 6304181.29,600347.35

Samling: Kaffetorget, Soliden

Anmälan: tel: 0738- 305 350 eller: ce.bergdala@gmail.com

Guide: Christina Erlandsson

Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Slottsskogen
Foto: Christina Erlsnadsson

augusti

Rostockaholme 8 aug

På Rostocka holme bodde i början på 1300-talet Nils Turesson (Bielke). Här återfanns en medeltida borg med säteshus som låg strategiskt placerad mellan två sjöar och där Lyckebyån utgjorde den dåtida gränsen mellan Möre och Värends härad.

Jan-Åke Karlsson guidar och berättar om istidens spår, medeltida riddarborg och sägnen om storherren Algut. Medtag bra vandringskor. Vandrigen med guidning tar ca 3 tim.

Tid:	kl. 10-13
Plats:	Rostockaholme
GPS-punkt:	6277371.64,535657.89
Hitta hit:	Sväng av Riksväg 25 vid Lindås. Följ skylten mot Rostockaholme i norra Lindås med start i slutet på Idrottsvägen i Lindås. Du passerar Lindås fotbollsplan och kör grusvägen 900 m framåt.
Anmälan:	villaagarnaglasriket@hotmail.com. Vi anpassar oss följsamt efter Folkhälsomyndighetens regler om antal deltagare.
Kontakt:	Jan-Åke Karlsson
Arrangör:	Länstyrelsen i Kalmar län

Skäftekärr järnåldersby 14 aug

Besök på Skäftekärr, fd jägmästarebostället i Böda där vi blir guide i järnåldersbyn. Fika medtages.

Tid:	kl. 13
Plats:	Skäftekärr
GPS-punkt:	6346703.10,620836.51
Samling:	Skäftekärr
Anmälan:	Info och anmälan Iris Andersson 073-578 77 63
Arrangör:	STF Öland

Jordtorpsåsens naturreservat/Gråborg, 8 km. 15 aug

För samlingsplats, anmälan, utrustning och annan information se hemsidan <https://www.friluftsförbundet.se/regioner/ost/lokalavdelningar/kalmar-oland/>

Max antal deltagare är 20 personer, med reservation för ändringar utifrån aktuella restriktioner.

Tid:	kl. 10-14
Guider:	Cecilia Boström och Solveig Langenfeld
Arrangör:	Friluftsförbundet Kalmar-Öland

augusti

Mountainbike Långtur stenkusten Norra Öland 15 aug

För samlingsplats, anmälan, utrustning och annan information se hemsidan <https://www.friluftsförbundet.se/regioner/ost/lokalavdelningar/kalmar-oland/>

Max antal deltagare/cyklingstillfälle är 10 personer.

Tid: kl. 10-16
Guider: Ulrika Persson
Arrangör: Friluftsförbundet Kalmar-Öland

Skogsbad Skälby 19 aug

Naturplatsen presenteras med sina unika värden och information ges om allemansrätten. Deltagarna guidas i fördjupad närvaro med alla sina sinnen och närvaro med naturen. Vi vandrar långsamt och deltagarna bjuds på stilla aktiviteter.

Tid: kl. 17:30-20:00
Plats: Skälby
GPS-punkt: 6282663.14,581690.78
Samling: Skälby loge
Guider: Anna Helgesson
Anmälan: Anmälan på info@olandshalsan.se
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Guidning vid Blomsfors naturreservat vid Sulegång i Misterhult 21 aug

Vi tittar på naturen och det vackra kulturlandskapet. Bland lämningarna utlovas torp, järnframställningsplatser, äldre tiders åkermarker och lämningar kopplade till Viråns vattensystem. Medtag kläder enligt väder och medtag fikakorg.

Tid: kl 10-12
Plats: Blomsfors naturreservat
GPS-punkt: 6364028-0580747
Samling: vid informationsskylten till reservatet
Anmälan: Antal enligt rådanda coronaregler (först till kvarn) och anmälan göres till Michael Dahlin (michael.dahlin@lansstyrelsen.se).
Guide: Michael Dahlin
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Luften är
fri

augusti

Beteshagar, gärdesgårdar och hamlade träd minner om generationers odlarmöda 22 aug

Humlenäs naturreservat vid sjön Hummeln består av ett äldre småskaligt odlingslandskap som bevarats in i modern tid, men också delar av den unika sjön Hummeln, som tros ha bildats vid ett meteoritnedslag. Beteshagar, gärdesgårdar och hamlade träd minner om generationers odlarmöda. Varför är det viktigt att bevara ett område som detta idag? Handlar det bara om att bevara unika miljöer för blommor och naturfotografering? Har ett område som Humlenäs någon betydelse för vår livsmedelsförsörjning? Biologen Nils-Erik Norrby beskriver odlingslandskapet och sjön Hummeln och sätter in området i ett nationellt och globalt perspektiv. Guideturen kommer i möjligaste mån att förläggas till vägar och områden med god tillgänglighet. Medtag gärna fika.

Tid:	kl. 10
Plats:	Humlenäs
GPS-punkt:	N6357891 E576187
Samling:	Guideturen börjar vid parkeringen till naturreservatet, som finns utmed den västra infartsvägen till Humlenäs, ca 350 meter söder om gården.
Anmälan:	föranmälan: nils-erik@forshult.nu, 15 personer,
Guide:	Nils-Erik Norrby
Arrangör:	Länsstyrelsen Kalmar län

Tranona landar 25 aug

Vi börjar vår vandring ca 10 000 år tillbaka i tiden. Stigen leder oss nedanför stenålderns strandlinje där människor en gång hade sin boplat. Vi stiftar bekantskap med herr Pechlin som på 1700 talet bodde på andra sidan sjön och var en av konspiratörerna till mordet på Gustav III. Genom den vackra hagmarken går vi ner till fågeltornet vid Lönnekullaviken. Nu börjar tranorna att samlas och går ner för övernattning i vassarna. Vi står på första parkett till denna gratisföreställning där även brun kärrhök, lärkfalk och fiskgjuse brukar delta. Har vi tur sitter kanske havsörnen i någon trädtopp. Ta gärna med fika och upplev en fin sensommarkväll vid fågeltornet i Järnudda.

15 personer om inget annat ges av FHM. .

Tid:	kl. 18
Plats:	Järnudda
GPS-punkt:	57.465508, 15.867892
Samling:	Vd parkeringen i Järnudda
Anmälan:	kenna@lifvens.se eller 070 5549202
Guide:	Kenneth Rosén
Arrangör:	Länsstyrelsen Kalmar län

augusti

Från bronsåldersn import till berverandet av äldre lövträd 28 aug

Under bronsåldern, 1800 till 500 år före vår tideräknings början, var det som idag är Döderhultsdalen i Oskarshamn en havsvik. Men dagens betesmarker i Fagereke med ekar och lindar fanns förmodligen här redan då. Idag är det lugnare i Fagereke som sedan 2011 är ett kommunalt naturreservat och som skyddats för att bevara bland annat skalbaggar som läderbaggen. . Biologen Nils-Erik Norrby berättar om natur- och kulturvärden i Fagereke och tar med oss på en tidsresa från bronsålderns långväga import av tenn och koppar till dagens utmaningar med att bevara äldre lövträd. Turen förläggs i huvudsak till området väster om Gamla Västerviksvägen. Här finns mindre vägar som ger relativt god tillgänglighet till området. Medtag gärna fika.

Tid: kl. 14
Plats: Fagereke
GPS-punkt: 6348828, 586062
Samling: Vandringen börjar vid Oskarshamns Ridhus, Gamla Västerviksvägen, Oskarshamn.
Anmälan: 15 personer, föränmälan: nils-erik@forshult.nu
Guide: Nils-Erik Norrby
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Där vikingaskepp än gång kan ha ankrat 29 aug

Sveriges urbergskärgårdar och kustlandskap har till stor del stigit ur havet under senare årtusenden. Karga bergsryggar växlar med bördiga dalgångar. Samtidigt som skärgårdarna tillhör våra yngsta naturmiljöer finns många fornlämningar här. Sjöboviken sydöst om Kristineberg i Oskarshamn tillhör våra nyaste naturreservat, men är en plats med historia där vikingaskepp än gång kan ha ankrat. Biologen Nils-Erik Norrby leder en vandring i området och berättar varför naturreservatet bildats och om Sjöbovikens historia från forntid till idag. Terrängen i reservatet är kuperat och inte tillgänglighetsanpassad. Medtag gärna fika.

Tid: kl. 10
Plats: Sjöboviken
GPS-punkt: 6357876, 576209
Samling: Vid informationsskylten
Anmälan: 15 personer, föränmälan: nils-erik@forshult.nu
Guide: Nils-Erik Norrby
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

september

Vandra med naturum 5 sept

Följ med naturum Ottenby och Trollskogen på en vandring i de öländska markerna.

Tid:	kl 11
Plats:	Hornskungsgård
GPS-punkt:	6339744.15,617164.52
Samling:	Vid informations skylten
Anmälan:	till naturum Trollskogen
Arrangör:	naturum Ottenby och Trollskogen

Upptäck Stensö - ett blivande naturreservat 9 sept

Stensö ska bli Kalmars första kommunala naturreservat. Kalmars kommunekologer berättar om Stensös natur, aktuella naturvårdsåtgärder och vad reservatsbildningen innebär.

Tid:	Flexibel start kl 17:00-19:00, en slinga med bemannade stationer.
Plats:	Stensö
GPS-punkt:	6279205.28,581376.58
Samling:	Startplats: Parkeringsplatsen vid den östra gångbron över kanalen.
Arrangör:	Kalmar kommun

Vandring i nybildade Rälla naturreservat 11 sept

För samlingsplats, anmälan, utrustning och annan information se hemsidan <https://www.friluftsframjandet.se/regioner/ost/lokalavdelningar/kalmar-oland/>

Max antal deltagare är 20 perosner, med reservation för ändringar utifrån aktuella restriktioner.

Tid:	kl 10-14
Plats:	Rälla
Guide:	Fred Lönnberg
Arrangör:	Friluftsfrämjandet Kalmar-Öland

september

Vandringens dag 11 sept

Vi vandrar en ny etapp på STF signaturland Öland/Mörbylångaleden. I år går vi från Mellby till Gräsgårds hamn en sträcka på ca 9 km. Vandringen går längs gamla banvallen där i ha alvaeet på den västea sidan och Östersjön på den östre. Vi passerar Ölands Segerstads gamla station. Leden tar oss vidare ner till Seby läge vid Östersjön och vi följer sedan strövstigen som går över Gammalsby unika sjömarker tills vi när Gräsgårds hamn. Ta med förmiddags fika!

Tid: kl 10-12
Plats: Mellby
GPS-punkt: 6250818.88,595450.98
Samling: Samling vid Mellby, samordning av transporter behövs.
Anmälan: Info och anmälan senast 9/9, Christina Olsson 073-038 20 37
Arrangör: STF Öland och Mörbylånga kommun

Rullstensåsar och revolt 11 sept

Barkeströmsleden - Vandra där dånande isälvar format landskapet och där garvaren Janne Barck stred för arbetarnas rättigheter. Ca 2 km, kuperad terräng. Medtag rejäla skor och fika.

IMax antal deltagare enligt gällande lagstiftning.

Tid: kl 9-11:30
Plats: Barkeströmsleden
PS-punkt: 56.856675, 15.679108
Vägbeskrivning: Kör norrut på väg 31 ifrån Orrefors. Sväng vänster strax efter Orranäsasjön vid Svea skogs skylt "Barkeströmsvägen". Följ grusvägen ca 500m.
Anmälan: till Maria Rudström på 076- 014 03 22
Guide: Maria Rudström
Arrangör: Länsstyrelsen Kalmar län

Vandring
Foto:Fritidsbanken

september

Floravandring Norra Götens 11 sep

Tillsammans med floraväktarna vandrar vi i Norra Götens naturreservat. Vi upplever ädellövskog och strandmiljöer med rik svampförekomst.

Tid: kl. 13

Plats: Marströmmen/Mörtfors naturreservat

GPS-punkt: 637 7909 153 988

Samling: Reservatsparkeringen. Från E22 sväng mot Ölvedal, följ vägen ca 1 km och sväng intill höger på Ringvägen. Följ denna till parkering i reservatets nordöstra hörn.

Guide: Floraväktarna / Åke Ruling

Arrangör: Länsstyrelsen i Kalmar län

Geologisk promenad på norra Öland 11 sept

Lättsam geologisk promenad utmed en bit av den spännande stenkusten på norra Öland

Tid: kl 15-17

Plats: Jordhamn

GPS-punkt: 6329636.73,614156.47

Samling: Jordhamn

Anmälan: Anmälan: 070-512 55 69

Guide: Jan Mikaelsson

Kostnad: 150:-

Nybro stad 12 sep

Nybro stad - spännande om stenar och annat kul på väggar, gator och torg.

Tid: kl. 10-12

Plats: Nybro

GPS-punkt: 6289303.60,555473.78

Samling: På torget i Nybro

Anmälan: Anmälan: 070-512 55 69

Guide: Jan Mikaelsson

Kostnad: 150:-

Natur
nära
dig!

september

Mountainbike Långtur Alvaret Öland 12 sept

För samlingsplats, anmälan, utrustning och annan information se hemsidan <https://www.friluftsframjandet.se/regioner/ost/lokalavdelningar/kalmar-oland/vattenytan/>

Max antal deltagare/cyklingstillfälle är 10 personer.

Tid: kl. 10-16
Guide: Ulrika Persson
Arrangör: Friluftsfrämjandet Kalmar-Öland

Ölands alvar 18 sept

För samlingsplats, anmälan, utrustning och annan information se hemsidan <https://www.friluftsframjandet.se/regioner/ost/lokalavdelningar/kalmar-oland/>

Tid: kl. 14-18
Guider: Amanda Wilsson, Linnéa Svensson, och Magnus Nilsson
Arrangör: Friluftsfrämjandet Kalmar-Öland

Bronsålderslandskapet i Hermanstorp 22 och 23 sept

Följ med arkeologerna på en guidad tur i bronsålderslandskapet i Hermanstorp. Med tag gärna fikakorg.

Tid: kl. 17
Plats: Hermanstorp
GPS-punkt: 6403908, 593000
Samling: Samlingsplats: parkeringen vid Hermanstorps fornlämningsområde. Från Västervik kör mot utfarten till E22. Precis efter bron över järnvägen (efter Målserums ridskola/bostadsområdet Jenny) sväng höger. Det finns en liten blå skylt som pekar mot fornlämningsområdet. Från E22 kör in mot Västervik. Vid ekdungarna sväng vänster. Obs! lite vanskligt vid mycket trafik. Då kan det vara bra att fortsätta för att följa beskrivningen ovan.
Det är cykelavstånd från staden och det går också att åka buss hoppa av vid hållplats Västervik Hermanstorp!"

Anmälan: info@vasterviksmuseum.se 0490-211 77
Kostnad: 80:-
Arrangör: Västerviks Museum & Västerviks kommun/
Bronsålderskust

september

Fågelskådning på hösten i uppbrrottets tid· 25 sept

Oh Yässl Med lite tur får vi anledning att ropa något i den stilen. Hösten och vintern närmar sig! Det innebär att en hel del fåglar kommer ner från norra Skandinavien ftir att försöka övervinra här hos oss. Samtidigt brukar det finnas kvar en hel del eftersläntare som inte fått ""kiorna ur"". Bejershamn med sin varierande natur kan bjuda på det mesta från vadare till änder, småfåg1ar och rovfåglar. Om väder ochvind tillåter det, kan det bli upp till en och en halv kilometersvandring.

Tid:	kl. 10-12
Plats:	naturreservatet Borga hage, Borgholm
GPS-punkt:	N6304939 E600230
Samling:	vid Haga Parks parkering
Utrustning:	kikare och/eller tubkikare rekommenderas, varma, vindtäta kläder, mössa, vantar och fika anbefalles. Någon typ av stol är inte heller så dumt.
Anmälan:	Info och anmätan senast 2119 Gudrun Borgudd 0703187883
Kostnad:	100:- för medlemmar i STF, 150:- för ännu icke medlem.
Guide:	Gösta Friberg
Arrangör:	STF Öland

Vandra med naturum 26 sept

Följ med naturum Ottenby och Trollskogen på en vandring i de öländska markerna. Mer infor på naturumens hemsidor

Tid:	kl 11
Plats:	
GPS-punkt:	
Samling:	Vid informations skylten
Anmälan:	till naturum Ottenby
Arrangör:	naturum Ottenby och Trollskogen

oktober

På spåret 500 årltim. Galltorp - Sättra stn · 10 okt

Leo Eriksson tar oss till Galltorp, Ölands enda sätesgård med flera färgstarka ädlingar och brukare under 500 år. Därefier vidare till Sättra, ett stationssamhdlle som kunde erbjuda fullständig service på den tiden det begav sig.

Tid:	kl. 13
Plats:	Galltorp
GPS-punkt:	6295454.78,604024.58
Samling:	vid Galltorp. Kör från Lindby mot Sättra, ta till vänster vid skylten Galltorps gård.
Anmälan:	Info och anmälan senast 8/10 Gunilla Lydmark 0703090521. Begränsat antal deltagare.
Kostnad:	Pris 50 kr för medlem, 100 kr för ännu inte medlem.
Guide:	Leo Eriksson
Arrangör:	STF Öland

Moutainbike Stadstur på stig i Kalmar · 10 okt

För samlingsplats, anmälan, utrustning och annan information se hemsidan <https://www.friluftsframjandet.se/regioner/ost/lokalavdelningar/kalmar-oland/>

Max antal deltagare/cyklingstillfälle är 10 personer.

Tid:	kl. 10-12
Plats:	Kalmar.
Guide:	Ulrika Persson
Arrangör:	Friluftsfrämjandet Kalmar-Öland

*Cykla på alvar
FotoUlrika Perssong*

november

Kvällsvandring vid Värsnäs/Horsö 5 nov

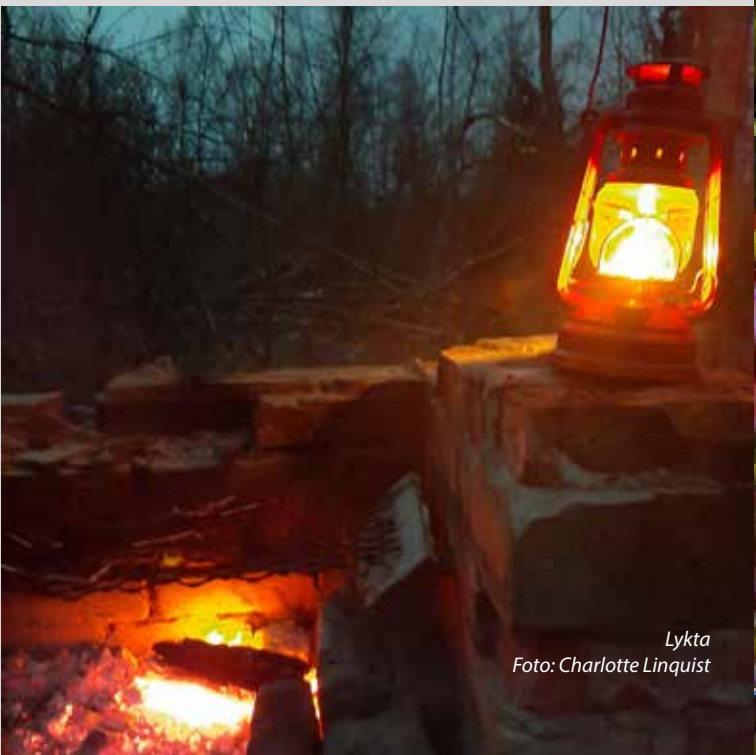
För samlingsplats, anmälan, utrustning och annan information se hemsidan <https://www.friluftsframjandet.se/regioner/ost/lokalavdelningar/kalmar-oland/>

Tid: kl. 19-22
Plats: Värsnäs
Guider: Amanda Wilsson, Linnéa Svensson och Magnus Nilsson
Arrangör: Friluftsfrämjandet Kalmar-Öland

Fredagsmys vid Värsnäsgården med reflexvandring och grillning 19 nov

För samlingsplats, anmälan, utrustning och annan information se hemsidan <https://www.friluftsframjandet.se/regioner/ost/lokalavdelningar/kalmar-oland/>

Tid: Drop in mellan 17 och 19
Plats: Värsnäsgården
Guider: Charlotte Lindquist och Märtha Medhammar
Arrangör: Friluftsfrämjandet Kalmar-Öland

Lykta
Foto: Charlotte Linquist

Mossor och fetknopp
Foto: Helena Lager

Brandljud i tall
Foto: Sigge Sundström

"Det ärtidig morgon. Ett sömnigt disskymtar mellan trädstammarna när jag börjar min vandring genom skogen. Allt är stilla. Tystnaden är slående, en lyx som nutidsmänniskan har svårt att hitta. Här finns den. Men tystnaden är bara en mänsklig tystnad. Medens hör jag brus från bäckkravinen, trädens som kvidandelutar sig mot varandra, hackspettens målmedvetna mejslande i någon torr furu, en tillrande silverstrof från en vaken rödhake."

Välkommen ut i länets kronjuvel bland skogar! Här berättar skogen själv sin historia genom månghundra-åriga tallar som brunnit ända upp till åtta gånger utan att försvinna! Ett besök i Norra Kvill är en fantastisk upplevelse alla tider på året.

Naturupplevelser 2021 – i Kalmar läns skyddade natur

Diarienummer: 512-x-21

Utgiven av: Länsstyrelsen Kalmar län

Ansvarig enhet: Naturskötselenheten

Text & layout: Anna Lindberg

Omslagsbild: Flugblomster, *Ophrys insectifera*

Fotograf omslagsbild: Helena Lager

GPS-system SWEREF99

Tryckt av Ätta.45 Tryckeri AB

Länsstyrelsen
Kalmar län